

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Co/5/2014
Identifikačné číslo spisu:	8014200050
Dátum vydania rozhodnutia:	10.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8014200050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žiadateľa: P. X., bytom v F., zastúpený JUDr. Milanom Ficekom, advokátom s.r.o., so sídlom v Bratislave, Žilinská 14, o návrhu na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6Cudz 1/2014, o odvolaní žiadateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. februára 2014, č. k. 6Cudz 1/2014-14, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 25. februára 2014, č.k. 6Cudz 1/2014-14 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Návrhom doručeným Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „súd prvého stupňa“) 20. januára 2014 žiadateľ P. X. [pozn.: pri označení účastníkov odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, vzhľadom na špecifickú povahu konania podľa § 356b O.s.p nepoužíva označenie navrhovateľ/odporca] požiadal o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule (ďalej aj „EET“), notárskej zápisnice sp. zn. N 245/03, NZ 81790/03, spísanej 18. septembra 2003 na Notárskom úrade JUDr. Heleny Gočovej v Starej Ľubovni, podľa ktorej dlžník a povinná osoba F. B., bývajúcí v U. požiadal o spísanie notárskej zápisnice o vyhlásení povinnej osoby o súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice podľa § 274 písm. e/ O.s.p. a s exekúciou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku.

Súd prvého stupňa uznesením z 25. februára 2014, č.k. 6Cudz 1/2014-14 návrh zamietol. Rozhodol tak majúce za to, že „z obsahu predložených listín zo strany navrhovateľa nemožno nepochybne zistiť medzinárodný prvok, ktorý by odôvodňoval vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule. Navrhovateľ i odporca sú subjekty práva, občania Slovenskej republiky s bydliskom na jej území. Na území Slovenskej republiky notárkou so sídlom Notárskeho úradu v Starej Ľubovni bola spísaná notárska zápisnica. Súd preto nevzhliadol dôvod na vydanie osvedčenia nevyhnutne vyžadujúce existenciu medzinárodného prvku“. Za ďalší dôvod zamietnutia žiadosti o vydanie osvedčenia o EET považoval súd prvého stupňa nevykonateľnosť žiadateľom označeného exekučného titulu. K tomu uviedol, že podľa notárskej zápisnice predmetom plnenia je poskytnutie pôžičky 300 000 Sk „pri úrokovej sadzbe a poplatkoch z omeškania“ stanovených v bode 2. zmluvy o pôžičke. Podľa súdu

prvého stupňa „nejasné použitie termínov úrok z omeškania a poplatok z omeškania“ robí exekučný titul nevykonateľným. Zaväzuje totiž povinnú osobu na plnenie, „ktoré nie je dohodnuté, a to poplatky z omeškania“. Navyše, v zmluve dohodnutý úrok z omeškania vo výške 60 % ročne prevyšuje „kogentným“ ustanovením § 517 ods. 2 Obč. zákonníka stanovenú mieru úrokov a teda zaväzuje povinného na plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom (§ 39 Obč. zákonníka). „Keďže v predmetnej veci nie je možné oddeliť zákonom dovolané plnenie od plnenia v rozpore so zákonom, neboli splnené podmienky na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule v zmysle čl. 9 ods. 1 nariadenia“, uzavrel dôvody svojho rozhodnutia súd prvého stupňa.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal žiadateľ odvolanie, ktoré odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 205 ods. 2, písm. a/, b/, d/ a f/ O.s.p.; odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1, písm. h/ O.s.p. Podľa žiadateľa súd prvého stupňa nesprávne dospel k záveru, že v danej veci chýba medzinárodný prvok ako základný predpoklad vydania osvedčenia o EET. Súd prvého stupňa totiž nesprávne vzťahuje tento predpoklad vydania osvedčenia len na subjekty záväzkového právneho vzťahu a svojím výkladom sa tak dostáva do rozporu s účelom vydania osvedčenia o EET. Za nesprávne považuje žiadateľ aj záver súdu prvého stupňa o nevykonateľnosti exekučného titulu z dôvodu jeho rozporu so zákonom. Pripomína, že notárska zápisnica, ktorá bola predložená ako podklad pre vydanie osvedčenia o EET, spĺňa všetky materiálne a formálne náležitosti nevyhnutné pre vykonateľnosť tohto exekučného titulu. Podľa žiadateľa je rovnako nepochybné, že v danej veci ide o nesporný nárok. Pokiaľ súd prvého stupňa vyvodzuje nevykonateľnosť exekučného titulu z nejasného použitia termínov úrok z omeškania a poplatok z omeškania, žiadateľ tvrdí, že ide o chybu notára pri vyhotovení zápisnice, ktorá nemá svoj podklad v zmluve o pôžičke a nemôže mať tak za následok nevykonateľnosť notárskej zápisnice ako exekučného titulu a nemôže byť prekážkou vydania osvedčenia o EET. Žiadateľ naostatok namieta aj záver súdu prvého stupňa o neprimeranosti úrokov z omeškania, ktoré navrhol sám dlžník. Dodáva, že ak by aj zmluvnými stranami dohodnuté úroky boli neprimerané, nemalo by to mať za následok neplatnosť celého právneho úkonu. Ak už súd prvého stupňa dospel k záveru o neplatnosti dohody subjektov záväzkového vzťahu o úrokoch z omeškania, mal vydať tzv. čiastočné osvedčenie o EET. Podľa žiadateľa nemá oporu v zistených skutočnostiach záver súdu prvého stupňa, že v predmetnej veci nie je možné oddeliť zákonom dovolané plnenie od plnenia v rozpore so zákonom. Z uvedených dôvodov žiadateľ navrhol jeho odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alebo ho zmeniť tak, že jeho žiadosti bude vyhovieť.

Oprávnený C.. B. navrhol odvolaním žiadateľa napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a dospel k záveru, že odvolanie žiadateľa je dôvodné.

I. Súd prvého stupňa zamietol návrh na vydanie osvedčenia o EET predovšetkým z dôvodu, že „z obsahu predložených listín zo strany navrhovateľa nemožno nepochybne zistiť medzinárodný prvok, ktorý by odôvodňoval vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule. Navrhovateľ i odporca sú subjekty práva, občania Slovenskej republiky s bydliskom na jej území. Na území Slovenskej republiky notárkou so sídlom Notárskeho úradu v Starej Ľubovni bola spísaná notárska zápisnica. Súd preto nevzhliadol dôvod na vydanie osvedčenia nevyhnutne vyžadujúce existenciu medzinárodného prvku“. Odvolací súd sa s týmto záverom nestotožňuje.

Cieľom Nariadenia o európskom exekučnom titule č. 805/2004 z 21. apríla 2004 (ďalej aj ako „Nariadenie o EET“) je vytvoriť európsky exekučný titul pre nesporné nároky, ktorý je vykonateľný vo všetkých členských štátoch EÚ (okrem Dánska) bez toho, aby bolo v členskom štáte výkonu potrebné osobitné konanie (exequatur).

Pri vydávaní osvedčenia o EET, na rozdiel od iných nariadení upravujúcich problematiku uznávania a výkonu cudzích rozhodnutí, vo všeobecnosti priamo záväzných pre všetky členské štáty [Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (známe ako Nariadenie Brusel I), Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a

uznávani a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (známe ako Nariadenie Brusel II bis), Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu], podľa Nariadenia o EET medzinárodný prvok nie je potrebné preukázať; tento prvok nie je potrebný ani ohľadne bydliska účastníkov ani ohľadne miesta výkonu rozhodnutia.

V prípade EET je medzinárodný prvok daný tým (tak ako inak správne cituje súd prvého stupňa z publikácie uvedenej na str. 2, prvý odsek svojho uznesenia), že rozhodnutia, súdne zmiery alebo verejné listiny, ktoré boli potvrdené ako EET, sú vykonateľné v inom členskom štáte (s výnimkou Dánska), než v tom, v ktorom boli vydané.

II. Odvolací súd sa nestotožňuje ani so záverom súdu prvého stupňa, že vydaniu osvedčenia o EET bráni aj to, že notárska zápisnica „nie je vykonateľným exekučným titulom na území Slovenskej republiky“, pretože zaväzuje aj na plnenie (poplatky z omeškania), ktoré nebolo medzi účastníkmi záväzkového právneho vzťahu dohodnuté, a v zmluve o pôžičke dohodnutý úrok z omeškania prevyšuje zákonom prípustnú mieru úrokov v zmysle „kogentného“ ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Na úvod k ostatne uvedenému dôvodu zamietnutia žiadosti o vydanie osvedčenia o EET považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné pripomenúť, tak ako to už urobil vo viacerých svojich skorších rozhodnutiach vydaných či už ako súdom odvolacím alebo súdom dovolacím, že argumentácia súdov v odôvodnení ich rozhodnutí by mala byť jasná a zrozumiteľná, vychádzajúca z v právnej teórii a v rozhodovacej praxi súdov všeobecne zhodne akceptovanej a používanej terminológie a obsahu jednotlivých právnych inštitútov.

Súd prvého stupňa zamietol žiadosť o vydanie osvedčenia o EET (o.i.) z dôvodu, že predmetný exekučný titul je „nevykonateľný“.

Vo všeobecnosti vykonateľnosť sa považuje za procesný inštitút, vlastnosť súdneho alebo iného rozhodnutia spočívajúci v jeho vynútiteľnosti, predovšetkým štátnou mocou, pokiaľ nebude splnené dobrovoľne. Jazykový výraz vymáhateľnosti je synonymom jazykového výrazu vykonateľnosť. Vykonateľnosť je identická s vymáhateľnosťou a naopak (Prusák, J.: Teória práva, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK Bratislava 1999, str. 293). Vykonateľnosť sa väčšinou spája s právom na určité plnenie, predovšetkým peňažné, kedy ten, komu také právo svedčí, môže v prípade neplnenia zo strany povinnej strany navrhnúť na jeho vymożenie nariadenie exekúcie (vykonateľné rozhodnutie tu funguje ako exekučný titul).

Vykonateľnosť (vynútiteľnosť, vymáhateľnosť) ako procesný inštitút v zmysle vyššie uvedeného treba dôsledne rozlišovať od tzv. materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia alebo inej verejnej listiny, ktorá spolu s tzv. formálnou vykonateľnosťou tvoria dvojedinú stránku vykonateľnosti rozhodnutia alebo inej verejnej listiny, ktoré musia byť splnené zároveň.

V prípade notárskej zápisnice formálna stránka jej vykonateľnosti spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku v znení platnom v čase spísania notárskej zápisnice, podľa ktorého nevyhnutnými náležitosťami notárskej zápisnice ako exekučného titulu sú vyznačenie oprávnenej a povinnej osoby, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou. Materiálna vykonateľnosť teda vyžaduje, aby rozhodnutie alebo iná verejná listina bola skutočne reálne vymożiteľná. Okrem vylúčenia možnosti zámeny oprávnenej a povinnej osoby musí byť povinnosť, ktorá má byť splnená na jej základe, vymedzená celkom určitým a reálne možným spôsobom. Exekučný titul, tak ako to už bolo uvedené, musí byť presný, a pokiaľ sa dlžník zaväzuje na peňažné plnenie, musí byť uvedená presná suma dlhu, resp. presný spôsob jej výpočtu.

Podľa odvolacieho súdu z odôvodnenia odvolaním žiadateľa napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa dôsledne nerozlišuje medzi vykonateľnosťou (vymáhateľnosťou) ako procesnou vlastnosťou notárskej zápisnice ako verejnej listiny a jej tzv. materiálnou vykonateľnosťou, ako reálnou vymožitelnosťou, resp. požiadavku tzv. materiálnej vykonateľnosti zle vykladá.

V súvislosti s vyššie uvedenými otázkami Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. júla 2000 sp. zn. I. ÚS 5/00 už vyslovil:

„Vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie, obsiahnuté v tejto zápisnici. Jej vykonateľnosť sa skúma rovnako ako pri vykonateľných rozhodnutiach podľa príslušných predpisov procesného práva, t. j. skúma sa formálna a materiálna stránka vykonateľnosti. V danom prípade formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 Notárskeho poriadku a materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Je samozrejmé, že obdobne ako v prípade vykonateľnosti súdnych rozhodnutí, tak aj v prípade obsahových náležitostí exekučnej notárskej zápisnice platí, ak má byť vykonateľná, že tieto musia byť určené presným a nepochybným spôsobom, teda v tomto zmysle exekučná notárska zápisnica musí obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práv a povinností na plnenie, presný rozsah a obsah plnenia atď.

Z uvedeného vyplýva, že pri posudzovaní vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice a pri posudzovaní vykonateľnosti rozhodnutia súdu podľa príslušných predpisov procesného práva sa uplatňujú obdobné kritéria a že preto záver o ich splnení alebo nesplnení sa v prípade exekučnej notárskej zápisnice nemôže podstatne odlišovať od záveru, ktorý by prichádzal do úvahy, ak by išlo o vykonateľné rozhodnutie súdu v rovnakej veci. Je síce možné uznať, že posudzovanie vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice môže byť v porovnaní s posudzovaním vykonateľnosti rozhodnutia súdu prísnejšie vzhľadom na to, že notárskej zápisnici ako exekučného titulu nepredchádza súdne preskúmanie platnosti právnych úkonov účastníkov právneho vzťahu z hľadiska hmotného práva, tak ako je tomu v prípade vykonateľného rozhodnutia súdu, jednako táto skutočnosť nemôže znamenať zásadnú zmenu v prístupe súdu v exekučnom konaní k exekučnej notárskej zápisnici oproti jeho prístupu k vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu, pokiaľ ide o hodnotenie účinkov, ktoré majú ako platné exekučné tituly na právne vzťahy oprávnenej a povinnej osoby.

Pokiaľ sa zákonodarca rozhodol zaviesť do právneho poriadku notársku zápisnicu ako exekučný titul, nepochybne tým prejavil svoj záujem o posilnenie riešenia sporov medzi účastníkmi právnych vzťahov vzniknutých z právnych skutočností, tak ako napr. z právnych úkonov podľa občianskeho práva, predovšetkým mimosúdnym spôsobom. Ponechal teda rozhodnutie o tom, či vzniklý spor o práve alebo povinnosti v takýchto právnych vzťahoch si účastníci budú riešiť pomocou autoritatívneho zásahu súdu, alebo bez neho, na ich vôľu. Treba hneď poznamenať, že takáto voľnosť, ktorú zákonodarca ponechal účastníkom právnych vzťahov, najmä pokiaľ ide o oblasť občianskeho práva, pre ktorú je typická autonómia vôle účastníkov právnych vzťahov, neodporuje sama osebe žiadnemu princípu ústavnej hodnoty. Zákonodarca takúto voľnosť nakoniec neponechal neobmedzenú, stačí ako príklad uviesť ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Samozrejme, že aj samotná ústava vyžaduje, aby zákonodarca neponechal bez obmedzenia takúto voľnosť účastníkom občianskoprávnych vzťahov, najmä pokiaľ ide o oblasť ľudských práv a základných slobôd, ktorých účinné rešpektovanie vyžaduje od zákonodarcu niekedy aj tzv. pozitívnu povinnosť prijať príslušnú zákonnú úpravu. V oblasti aplikácie práva ústava významnú povinnosť ukladá aj v ustanovení čl. 152 ods. 4, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Pokiaľ ide o notársku zápisnicu ako exekučný titul, tak ako to už bolo uvedené vyššie, zákonodarca hlavný dôraz položil na výslovný „súhlas povinnej osoby s exekúciou“. Ponechal teda rozhodnutie o

vzniku tohto exekučného titulu v prvom rade na vôli povinnej osoby, ktorá samozrejme nesmie byť postihnutá žiadnymi právne relevantnými vadami, najmä nesmie byť dôsledkom prinútenia. Týmto rozhodnutím povinná osoba zároveň prejavila vôľu vyhnúť sa súdnemu sporu, pokiaľ ide o rozhodnutie o svojom záväzku voči oprávnenej osobe. Zákon jej to dovolil práve tým, že za istých podmienok povýšil notársku zápisnicu na exekučný titul. Zákon zároveň dovolil oprávnenej osobe uspokojiť sa s týmto exekučným titulom a podľa vlastného uváženia uplatniť po dobu jeho platnosti na jeho základe svoje práva v exekučnom konaní. Inými slovami, zákon účastníkom hmotnoprávneho vzťahu za istých podmienok dovolil, aby si zabezpečili exekučný titul bez toho, aby ich vec z hľadiska hmotného práva preskúmal v občianskom súdnom konaní a vyniesol o tom definitívne a záväzné rozhodnutie súd. Ak by sa mal exekučný súd zmocniť takéhoto preskúmania veci v rámci exekučného konania, muselo by to byť v zákone výslovne uvedené, pretože takéto preskúmanie ide nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu.“

Tieto závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, vzťahujúce sa na konanie a rozhodovanie exekučného súdu, je možné v plnom rozsahu aplikovať na rozhodovanie súdu v konaní o žiadosti o vydanie osvedčenia o EET podľa § 352b O.s.p. pri skúmaní dôvodnosti požiadavky vykonateľnosti rozhodnutia (verejnej listiny) podľa čl. 6 ods. 1 písm. a/ Nariadenia o EET, ako to urobil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 26. februára 2009 sp. zn. 3 Cdo 7/2007 (vydanom tiež v konaní o žiadosti vydanie osvedčenia o EET). V tomto uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky (o.i.) uviedol:

„Vydaniu osvedčenia predchádza náležité preskúmanie exekučného titulu. Podstatou tohto preskúmania je preverenie materiálnej a formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu. V prípade notárskej zápisnice formálna stránka jej vykonateľnosti spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého nevyhnutnými náležitosťami notárskej zápisnice ako exekučného titulu sú vyznačenie oprávnenej a povinnej osoby, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou.

Pokiaľ ide o notársku zápisnicu ako exekučný titul, zákonodarca hlavný dôraz kladie na výslovný súhlas povinnej osoby s exekúciou. Rozhodnutie o vzniku tohto exekučného titulu ponecháva teda v prvom rade na vôli povinnej osoby, ktorá samozrejme nesmie byť postihnutá žiadnymi právne relevantnými vadami, najmä nesmie byť dôsledkom prinútenia. Zákon tak umožňuje oprávnenej osobe uspokojiť sa s týmto exekučným titulom a podľa vlastnej úvahy uplatniť po dobu jeho platnosti na jeho základe svoje práva v exekučnom konaní. Účastníkom hmotnoprávneho vzťahu zákon dáva možnosť zabezpečiť si exekučný titul bez toho, aby ich vec preskúmal v občianskom súdnom konaní súd a vyniesol o tom záväzné rozhodnutie. Žiadne iné podmienky formálnej a ani materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice podľa § 41 ods.2 písm. c/ Exekučného poriadku ako tie, ktoré sú obsiahnuté v tomto ustanovení, nemožno vyvodiť. Ak by súd bol povinný vykonať takéto preskúmanie veci v rámci exekučného konania, muselo by to byť v zákone výslovne uvedené, pretože takéto preskúmanie by bolo nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu.“

Podľa súdu prvého stupňa je notárska zápisnica z 18. septembra 2003 ako exekučný titul „nevykonateľný“ z dôvodu, že (1) nejasne používa termíny „úrok z omeškania a poplatok z omeškania“ a zaväzuje povinnú osobu na plnenie (poplatky z omeškania), ktoré nebolo dohodnuté, a tiež z dôvodu, že (2) v zmluve o pôžičke dohodnutý úrok z omeškania prevyšuje zákonom prípustnú mieru úrokov podľa „kogentného“ ustanovenia § 517 ods. 2 Obč. zákonníka a povinný sa zaväzuje na plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Odvolací súd, majúci na zreteli vyššie uvedené závery, dospel k záveru, že súdom prvého stupňa uvádzané skutočnosti nemajú za následok „nevykonateľnosť“ exekučnej notárskej zápisnice.

1. Podľa notárskej zápisnice z 18. septembra 2003, sp.zn. N 245/03, NZ 81790/03, odpis ktorej je založený na čl. 3-5 spisu, povinný F. B. v poslednom odseku bodu I. zápisnice vyhlásil, že „tento svoj

záväzok“ (popísaný v prvom odseku bodu I. zápisnice; poznámka odvolacieho súdu) v plnom rozsahu čo do základu i čo do výšky uznáva a tento svoj dlh sa zaväzuje splniť „podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 7. 7. 2003“. V bode II. zápisnice je potom obsiahnutý jeho súhlas s prípadnou exekúciou v znení: „Dlžník, ako osoba povinná - F. B. vyhlasuje, že ak dôjde zo strany oprávnenej osoby k plneniu na základe zmluvy o pôžičke uvedenej v tejto notárskej zápisnici, súhlasí, aby v prípade neplnenia jeho záväzkov z tejto zmluvy za podmienok a nej uvedených, sa táto notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre výkon rozhodnutia podľa § 274 písm. e/ O.s.p., resp. pre exekúciu podľa § 41 ods. 2 zák. číslo 233/95 Z.z. (Exekučný poriadok), v znení neskorších predpisov, a to na všetok majetok povinnej osoby t.j. osoba povinná súhlasí s exekúciou vedenou v zmysle Exekučného poriadku na základe tejto notárskej zápisnice, ako exekučného titulu a vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice, ako vykonateľného titulu podľa VI. časti O.s.p.“

Zo zmluvy o pôžičke zo 7. júla 2003, pripojenej k notárskej zápisnici, nevyplyva žiadna dohoda účastníkov záväzkového právneho vzťahu o poplatkoch z omeškania. Rovnako ani z predmetnej notárskej zápisnice nevyplyva, že by uznávací prejav povinného a jeho výslovný súhlas s exekúciou, ako podstatné zložky úkonu povinného urobeného pred notárom, sa týkali aj „poplatkov z omeškania“; zmienka o takomto príslušenstve pohľadávky je obsiahnutá iba v treťom odseku na strane 2 notárskej zápisnice v znení: „Predmetom plnenia je: Poskytnutie pôžičky dlžníkovi vo výške 300 000,-Sk, slovom: tristotisíc slovenských korún, pri úrokovej sadzbe a poplatkoch z omeškania stanovených v bode 2. Zmluvy o pôžičke“. Táto zmienka o poplatkoch z omeškania sa dostala na zápisnicu pri jej vyhotovení notárom zrejme jeho chybou, keďže žiadny úkon účastníkov zmluvy o pôžičke ani uznávací jednostranný úkon a prejav povinného neobsahujú údaj o takomto príslušenstve pohľadávky.

Majúc na zreteli uvedené má odvolací súd za to, že nie je správny záver súdu prvého stupňa, že „samotné nejasné použitie termínov úrok z omeškania a poplatok z omeškania v notárskej zápisnici robí exekučný titul nevykonateľným“, pretože „zaväzuje sa povinná osoba na plnenie, ktoré nie je dohodnuté, a to poplatky z omeškania“.

2. Za správny nepovažuje odvolací súd záver súdu prvého stupňa, že notárska zápisnica nie je vykonateľným exekučným titulom, pretože povinný sa zaväzuje na také plnenie úroku z omeškania, ktoré je v rozpore so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 25. novembra 2010 sp. zn. 3 Cdo 63/2009 už poukázal na to, že: „Povinnosť plnenia na základe notárskej zápisnice možno charakterizovať ako plnenie, ktoré má svoj základ v procesnom práve, teda bez vzťahu na hmotnoprávny titul. Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti má povahu verejnej listiny a ako každá verejná listina aj notárska zápisnica osvedčuje pravdivosť údajov v nej uvedených až do doby, pokiaľ nie je preukázaný opak. Aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Notárska zápisnica môže obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon. Dohoda oprávnenej osoby a povinnej osoby obsiahnutá v notárskej zápisnici, ktorá vyjadruje súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, nemá hmotnoprávnu povahu; ide o jednu z náležitostí, ktorú musí notárska zápisnica obsahovať (§ 46 a nasl. Notárskeho poriadku), aby bola z materiálneho hľadiska vykonateľná (aby bola exekučným titulom). Táto dohoda oprávnenej a povinnej osoby teda nemá sama osebe za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností účastníkov právneho vzťahu. V prípade notárskej zápisnice so súhlasom s vykonateľnosťou treba mať na zreteli osobitné znaky tohto exekučného titulu v porovnaní s inými exekučnými titulmi. Takáto zápisnica nie je rozhodnutím (súdu alebo iného orgánu) a nemá ani účinky, ktoré zákon s rozhodnutím spája a nie je vybavená účinkami právoplatnosti ani záväznosti pre účastníkov a pre všetky orgány, ktoré majú napríklad rozhodnutia súdu vydané v občianskom súdnom konaní (§ 159 O.s.p.). Skutočnosť, že sa osoba povinná zaviazala poskytnúť oprávnenej osobe určité plnenie a dohoda o tom je uvedená v notárskej zápisnici so súhlasom

s vykonateľnosťou, podľa názoru dovolacieho súdu celkom nevyklučuje, aby v individuálnych prípadoch - so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci - sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp. že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť).

Je pravdou, že exekučný súd pri posudzovaní vykonateľnosti zápisnice posudzuje iba to, či sú dané formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti, a to bez zreteľa na hmotnoprávny základ. Otázku naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže preto posudzovať iba exekučný súd. To napokon znamená, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve. Exekučný súd musí zobrať do úvahy prípadnú námietku povinného v exekučnom konaní týkajúcu sa platnosti procesného prejavu podľa § 41 Exekučného poriadku spočívajúcu napr. v tom, že ten kto prejav urobil, nemal spôsobilosť na právne úkony. Na druhej strane ale prejav povinnej osoby urobený v notárskej zápisnici, ktorý má mať procesné dôsledky (jeho súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice) nezbavuje povinnú osobu možnosti urobiť predmetom súdneho konania samotný hmotnoprávny vzťah (povinnosť z neho vyplývajúcu). To potom znamená, že v sporovom konaní je možné domáhať sa samostatným návrhom určenia neplatnosti právneho úkonu (v danej veci zmluvy o výpožičke), na ktorý bol v notárskej zápisnici odkaz v súvislosti s uznaním dlhu. Pokiaľ by prípadne súd takémuto návrhu vyhovel, notárska zápisnica zostáva exekučným titulom. Ak by v exekučnom konaní došlo k vymoženiu plnenia uvedeného v notárskej zápisnici a následne súd by v inom (sporovom) konaní určil, že hmotnoprávny základ nie je daný, išlo by u oprávneného o bezdôvodné obohatenie.“

Pre podobnosť právnych úprav možno pripomenúť, že rovnako riešil otázku rozsahu oprávnení exekučného súdu aj Najvyšší súd Českej republiky v uznesení z 10. októbra 200 sp. zn. 21 Cdo 267/2000, v ktorom dospel (o.i.) k záveru, že pre nariadenie výkonu rozhodnutia podľa notárskeho zápisu „so zvolením k vykonateľnosti“ je - podobne ako u iných titulov - podstatné, či obsahuje všetky náležitosti stanovené pre jeho vykonateľnosť, a nie to, či zodpovedá skutočným hmotnoprávnym vzťahom medzi účastníkmi; vecnou správnosťou sa súd pri nariadení výkonu rozhodnutia nemôže zaoberať ani v prípade výkonu notárskeho zápisu „so zvolením k vykonateľnosti“.

Niet žiadneho dôvodu pre záver, ktorý by mal oporu v Nariadení o EET, že súd konajúci o žiadosti o vydanie osvedčenia o EET by mal skúmať, nad rámec formálnych a materiálnych predpokladov vykonateľnosti notárskej zápisnice, aj súlad v nej urobeného vyhlásenia s hmotným právom členského štátu pôvodu.

Pochybil teda súd prvého stupňa, keď svoj záver o nedostatku podmienok pre vydanie osvedčenia o EET vyvodil iba z ním nesprávne ustálenej „nevykonateľnosti“ exekučnej notárskej zápisnice a nezaoberal sa inými, pre rozhodnutie o žiadosti o vydanie osvedčenia o EET významnými predpokladmi a podmienkami podľa Nariadenia o EET.

Vzhľadom k tomu, že v danej veci neboli podmienky pre potvrdenie napadnutého rozhodnutia (§ 219 O.s.p.) a ani pre jeho zmenu (§ 220 O.s.p.), odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 221 ods. 1, 2 O.s.p.) a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.